

แนวทางการปฏิบัติพิธีการศุลกากรอิเล็กทรอนิกส์

สำหรับการนำเข้าไม้และของทำด้วยไม้

โดย

วิรัช ฐานะเศรษฐ์

ผู้อำนวยการส่วนควบคุมทางศุลกากร

รักษาการในตำแหน่ง ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคการตรวจสอบสินค้า

สำนักงานศุลกากรตรวจสอบสินค้าลาดกระบัง

หัวหน้าคณะทำงานย่อยฯ (คพม.)

ขั้นตอนการดำเนินการ

๑. การผ่านพิธีการศุลกากรใบขนสินค้าขาเข้าประเภทไม้และของทำด้วยไม้
๒. การส่งข้อมูลใบขนสินค้าให้กรมป่าไม้ในระบบ NSW เพื่อแจ้งการตรวจร่วม
๓. การตรวจสอบข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้า/พิกัดอัตราศุลกากร/ราคา และของ รวมถึงการใช้สิทธิลด/ยกเว้นอากร หรือใบอนุญาตตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยเจ้าหน้าที่ศุลกากรผู้ทำการตรวจปล่อย
๔. การตรวจร่วมสินค้าประเภทไม้และของทำด้วยไม้
๕. การส่งข้อมูลใบเบิกทางของกรมป่าไม้

การปฏิบัติพิธีการศุลกากรอิเล็กทรอนิกส์สำหรับการนำเข้าไม้และของทำด้วยไม้

เพื่อให้เกิดความชัดเจนในหลักเกณฑ์และวิธีการตลอดจนขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อใช้สำหรับการผ่านพิธีการศุลกากรอิเล็กทรอนิกส์สำหรับการนำเข้าไม้และของทำด้วยไม้ โดยเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานกรมศุลกากรและกรมป่าไม้กับระบบ NSW จึงได้กำหนดแนวทางและของขั้นตอนในการดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. การผ่านพิธีการศุลกากรใบขนสินค้าขาเข้าประเภทไม้และของทำด้วยไม้

ให้ผู้นำเข้าหรือตัวแทนออกของดำเนินการตามประกาศกรมศุลกากร ที่ ๒๓/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ เรื่อง คู่มือการผ่านพิธีการศุลกากรทางอิเล็กทรอนิกส์ ว่าด้วยกระบวนการทางศุลกากรสำหรับการนำเข้า (e-Import) โดยมีขั้นตอนระบบพิธีการนำเข้า ๕ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การจัดทำใบขนสินค้าขาเข้า

การผ่านพิธีการศุลกากร ให้สามารถกระทำได้โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์แบบไร้เอกสาร (Paperless) โดยส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์พร้อมลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Digital Signature) ของเจ้าของลายมือชื่อผ่านบุคคลที่เป็นสื่อกลางผู้ให้บริการรับส่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ (Value Added Network Services : VANS) เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรทางอิเล็กทรอนิกส์ตามมาตรฐานที่ศุลกากรกำหนด (ebXML/XML Format) เสมือนการจัดทำ ยื่น ส่ง รับเอกสาร และการลงลายมือชื่อในกระดาษ

การยื่นใบขนสินค้าขาเข้า ให้ผู้นำเข้าจัดทำข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าตามมาตรฐานที่ศุลกากรกำหนดและเป็นผู้ส่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์เข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร เมื่อระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรผู้รับข้อมูลได้ทำการตอบรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นในการผ่านพิธีการ ถือเป็นกรยื่นเอกสารนั้น ๆ ตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศุลกากรแล้ว

วิธีการส่งข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้า กระทำได้ ๔ ช่องทาง

๑. ผู้นำเข้าส่งข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าด้วยตนเอง
๒. ผู้นำเข้ามอบหมายให้ตัวแทนออกของ (Customs Broker) เป็นผู้ส่งข้อมูลแทน
๓. ผู้นำเข้าใช้เคาน์เตอร์บริการ (Service Counter) ในการส่งข้อมูล
๔. ผู้นำเข้ายื่นใบขนสินค้าขาเข้า พร้อมแบบรายละเอียดข้อมูลใบขนสินค้าและชำระค่าธรรมเนียมกับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ณ ท่า/ที่/สนามบินที่นำของเข้า

ขั้นตอนที่ ๒ การตรวจสอบข้อมูลใบขนสินค้ากับข้อมูล Manifest

๑. การยื่นใบขนสินค้าขาเข้า และการชำระค่าภาษีอากรหรือวางประกันค่าภาษีอากรสำหรับใบขนสินค้าขาเข้าทุกประเภท ให้สามารถกระทำได้ทั้งก่อนและหลังวันเรือเข้า โดยผู้นำของเข้าหรือตัวแทนต้องสำแดงชื่อเรือวันเรือเข้า ไว้ในใบขนสินค้าขาเข้า ให้ตรงตามข้อมูล Manifest

๒. กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงวันเรือเข้า ภายหลังจากการผ่านพิธีการและชำระค่าภาษีอากรหรือวางประกันแล้ว

- หากเป็นเหตุให้มีการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ อัตราอากร ให้ผู้นำของเข้าหรือตัวแทนยื่นคำร้องขอแก้ไขข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้านั้น ต่อหน่วยบริการศุลกากรของ ท่า หรือที่ หรือสนามบินที่นำของเข้า หรือโรงพักสินค้าหรือที่มั่นคงซึ่งเป็นที่ตรวจและเก็บสินค้าดังกล่าว

- กรณีมีผลกระทบต่อภาษีอากรให้ผู้นำของเข้าหรือตัวแทนชำระค่าภาษีอากรหรือวางประกันค่าภาษีอากรให้ถูกต้องก่อน แล้วจึงจะสามารถรับการตรวจปล่อยสินค้าต่อไป

ขั้นตอนที่ ๓ การชำระค่าภาษีอากร

ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะคำนวณค่าภาษีในแต่ละรายการและคำนวณยอดรวมแต่ละประเภทภาษีตามกฎหมายศุลกากรและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยจะสรุปยอดรวมของค่าภาษีที่ต้องชำระ และเรียกเก็บตามผลลัพธ์ที่คำนวณได้

ขั้นตอนที่ ๔ การตรวจสอบตามกระบวนการศุลกากร

ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะทำการตรวจสอบการคำนวณมูลค่าเงินนำเข้าเงินบาทและเงินต่างประเทศในใบขนสินค้าขาเข้า หลังจากนั้นระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะทำการประมวลผลหากข้อมูลถูกต้องครบถ้วนตามเงื่อนไขที่ต้องตรวจสอบ ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะออกเลขที่ใบขนสินค้าแล้วแจ้งกลับไปยังผู้ส่งข้อมูลใบขนสินค้า

ขั้นตอนที่ ๕ การรับของจากอารักขาศุลกากรภายหลังจากการตรวจปล่อยสินค้า

ของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรและได้ปล่อยออกจากอารักขาของศุลกากรแล้ว

- ให้ถือว่ามิ ชนิด คุณภาพ ปริมาณ น้ำหนัก ราคา หรือเกี่ยวกับอัตราอากร ถูกต้องตรงตามที่ผู้นำของเข้าได้ส่งข้อมูลเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากร

- ก่อนการรับมอบของไปจากคลังสินค้า ให้ผู้นำของเข้าดำเนินการในกระบวนการทางศุลกากรให้ครบถ้วน

- ผู้นำของเข้าต้องตรวจสอบของที่นำเข้าให้ตรงตามข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าที่ส่งเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากร

๒. การส่งข้อมูลใบขนสินค้าให้กรมป่าไม้ในระบบ NSW เพื่อแจ้งการตรวจร่วม

เมื่อผู้นำเข้าได้ชำระภาษีอากรครบถ้วน ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะส่งข้อมูลผ่านระบบ NSW ไปยังระบบคอมพิวเตอร์ของกรมป่าไม้ โดยมีการกำหนดข้อมูลประเภทสินค้าพิกัดฯ และโครงสร้างข้อมูลใบขนสินค้า ดังต่อไปนี้

๑) ข้อมูลประเภทสินค้าตามความตกลงร่วมกันในระยะที่ ๑ จำนวนรวม ๑๔๘ ประเภทรหัสพิกัด/รหัสสถิติ

๒) โครงสร้างข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าสำหรับสถานะ ๐๔๐๙ ในฐานะหน่วยงานผู้ออกใบอนุญาตใบรับรองและต้องตรวจสินค้า โดยเป็นไปตามมติที่ประชุมคณะทำงานโครงสร้างปรับปรุงระบบ e-Customs รองรับการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ ครั้งที่ ๓/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๗ ประกอบด้วยโครงสร้างข้อมูลใบขนสินค้า

๓. การตรวจสอบข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้า/พิกัดอัตราศุลกากร/ราคา และของ รวมถึงการใช้สิทธิลด/ยกเว้นอากร หรือใบอนุญาตตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยเจ้าหน้าที่ศุลกากรผู้ทำการตรวจปล่อย

เนื่องจากใบขนสินค้าขาเข้าสินค้าประเภทไม้และของทำด้วยไม้ได้ถูกกำหนดให้เป็นใบขนสินค้าที่ต้องตรวจสอบพิกัด ราคา และของ (Red Line) ดังนั้น ผู้นำเข้าหรือตัวแทนออกของ ต้องปฏิบัติตามพิธีการศุลกากรเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอน ดังนี้

๑) กรณีใบขนสินค้าขาเข้าที่มีคำสั่งให้ตรวจสอบพิกัดราคาและของ

๑.๑) ให้ผู้นำของเข้าติดต่อกองสินค้าเพื่อเตรียมของให้ตรวจสอบ

(ก) ผู้นำของเข้าต้องจัดเตรียมเอกสารประกอบข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้า เพื่อให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรตามอำนาจหน้าที่หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายตรวจสอบพิกัดราคาและของตามหลักเกณฑ์ในเรื่องการกำหนดพิกัดอัตราศุลกากรและการกำหนดราคาศุลกากร

(ข) กรณีต้องมีการอนุมัติ/อนุญาตตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศุลกากรหรือเอกสารเพื่อประกอบการใช้สิทธิพิเศษทางภาษีอากร

- ให้ผู้นำของเข้าพิมพ์หรือเขียนเลขที่ใบขนสินค้าที่มุมบนด้านขวาของเอกสารการอนุมัติ/อนุญาตตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศุลกากรหรือเอกสารเพื่อประกอบการใช้สิทธิพิเศษทางภาษีอากรและ

- ยื่นเอกสารดังกล่าวต่อเจ้าหน้าที่ศุลกากรผู้ได้รับมอบหมายเพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้า

๒) กรณีใบขนสินค้าขาเข้าที่มีคำสั่งยกเว้นการตรวจให้ผู้นำของเข้าดำเนินการแจ้งโรงพักสินค้าเพื่อเตรียมของที่โรงพักสินค้าหรือคลังสินค้าและแจ้งเจ้าหน้าที่เช่นเดียวกันกับกรณีที่ตรวจสอบพบว่าข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าไม่ถูกต้องครบถ้วนหรือพบว่าของจะทำการปล่อยออกจากโรงพักสินค้าหรือคลังสินค้าไม่ถูกต้องครบถ้วนก่อนที่จะนำของออกจากโรงพักสินค้าหรือคลังสินค้าโดยให้ดำเนินการดังนี้

๒.๑ แจ้งเป็นหนังสือต่อคลังสินค้าและหน่วยบริการศุลกากรว่าตรวจพบกรณีข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าหรือสินค้าไม่ถูกต้องครบถ้วน

๒.๒ ให้คลังสินค้าระงับการส่งมอบและแจ้งกลับข้อมูลการระงับการส่งมอบเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากร

๒.๓ ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะทำการกำหนดชื่อเจ้าหน้าที่ศุลกากรผู้ตรวจสอบข้อมูลใบขนสินค้าโดยอัตโนมัติ

๒.๔ ให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรผู้ได้รับมอบหมายตรวจสอบและดำเนินการกับของดังกล่าวเช่นเดียวกับของที่ต้องตรวจสอบพิกัดราคาและของต่อไป

๓) กรณีใบขนสินค้าขาเข้าที่มีคำสั่งให้ตรวจสอบพิกัดราคาและของหากผู้นำของเข้าตรวจสอบพบว่าข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าไม่ถูกต้องครบถ้วนก่อนทำการเตรียมของที่โรงพักสินค้าหรือก่อนการตรวจพบความผิดของเจ้าหน้าที่ศุลกากรให้ดำเนินการดังนี้

๓.๑ แจ้งเป็นหนังสือต่อหน่วยบริการศุลกากรว่าตรวจพบกรณีข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าหรือสินค้าไม่ถูกต้องครบถ้วน

๓.๒ ให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรผู้ได้รับมอบหมายตรวจสอบและดำเนินการต่อไป

๔) กรณีผู้นำเข้าต้องดำเนินการกระบวนการทางศุลกากรอื่นๆ

๔.๑) ให้ผู้นำเข้ายื่นคำร้องขอต่อหน่วยบริการศุลกากรในการดำเนินการกระบวนการศุลกากรใดๆก่อนการรับของไปจากอารักขาศุลกากรเช่นการขอผ่อนผันใบสุทธินำกลับการขอตรวจสอบสิทธิในการขอยกเว้นอากรตามภาค๔กฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรการขอชำระภาษีอากรขาเข้าการส่งของในอารักขาศุลกากรกลับออกไปยังต่างประเทศทางท่าที่สำเนาบินอื่นที่มีใช้สำเนาบินที่นำของเข้า เป็นต้น

๔.๒) ให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรตามอำนาจหน้าที่หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายพิจารณาอนุญาตเป็นรายกรณีไป

๔.๓) กรณีต้องมีการพิจารณาความผิดก่อนให้หน่วยบริการดำเนินการพิจารณาความผิดตามเกณฑ์

๔. การตรวจร่วมสินค้าประเภทไม้และของทำด้วยไม้

การตรวจร่วมสินค้าประเภทไม้และของทำด้วยไม้ ให้ดำเนินการตามบันทึกข้อตกลงร่วมระหว่างกรมศุลกากรกับกรมป่าไม้ โดยให้ดำเนินการตามกระบวนการทางศุลกากรเมื่อผู้นำของเข้าได้ชำระค่าภาษีอากรแล้ว ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะส่งข้อมูลแจ้งให้ระบบคอมพิวเตอร์ของกรมป่าไม้ทราบ เพื่อการจัดเตรียมเจ้าหน้าที่ป่าไม้ไปร่วมตรวจสอบและปล่อยไม้และของทำด้วยไม้ ดังต่อไปนี้

๑) ให้ผู้นำของเข้าติดต่อคลังสินค้าเพื่อเตรียมของให้ตรวจสอบ

๑.๑) ผู้นำของเข้าต้องจัดเตรียมเอกสารประกอบข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้า เพื่อให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรตามอำนาจหน้าที่หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายตรวจสอบพิกัดราคาและของตามหลักเกณฑ์ในเรื่องการกำหนดพิกัดอัตราศุลกากรและการกำหนดราคาศุลกากร

๑.๒) กรณีต้องมีการอนุมัติ/อนุญาตตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศุลกากรหรือเอกสารเพื่อประกอบการใช้สิทธิพิเศษทางภาษีอากร

- ให้ผู้นำของเข้าพิมพ์หรือเขียนเลขที่ใบขนสินค้าที่มุมบนด้านขวาของเอกสารการอนุมัติ/อนุญาตตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศุลกากรหรือเอกสารเพื่อประกอบการใช้สิทธิพิเศษทางภาษีอากรและ

- ยื่นเอกสารดังกล่าวต่อเจ้าหน้าที่ศุลกากรและเจ้าหน้าที่ป่าไม้ผู้ได้รับมอบหมายเพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าประกอบการตรวจร่วม

๒) การตรวจปล่อยสินค้าออกจากอารักขาศุลกากรให้ผู้นำของเข้านำของมาให้เจ้าหน้าที่ป่าไม้และเจ้าหน้าที่ศุลกากรร่วมกันตรวจสอบของ

๓) ภายหลังจากระบบคอมพิวเตอร์ของกรมป่าไม้แจ้งผลการตรวจร่วมในระบบโดยใช้จอภาพ OGA Inspection Result Message ให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรผู้ตรวจปล่อยทำการบันทึกการตรวจในระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรและทำการส่งข้อมูลใบขนสินค้าขาเข้าทางอิเล็กทรอนิกส์ให้กรมป่าไม้ผ่านระบบ National Single Window (NSW) เมื่อใบขนสินค้ามีสถานะส่งมอบแล้ว(๐๔๐๙) เพื่อกรมป่าไม้จะได้ดำเนินการออกใบเบิกทาง

กรณีที่พบว่าของไม่ถูกต้องตรงตามใบขนสินค้าในระบบคอมพิวเตอร์ของกรมศุลกากรหรือมีการตรวจพบความผิดอื่น ให้พิจารณาดำเนินคดีตามกฎหมายศุลกากรและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องให้เสร็จสิ้นก่อน และแจ้งคลังสินค้าทราบถึงการตรวจปล่อยสินค้าออกจากอารักขาศุลกากรแล้วเพื่อติดต่อรับของกับคลังสินค้าต่อไป

๕. การส่งข้อมูลใบเบิกทางของกรมป่าไม้

จากการพิจารณาแนวทางการจัดส่งข้อมูลใบเบิกทางระหว่างกรมป่าไม้และกรมศุลกากรพบว่า ในระยะแรกระบบคอมพิวเตอร์ของกรมป่าไม้ยังไม่มีความพร้อมในการส่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ จึงได้สรุปแนวทางการดำเนินการออกเป็น ๒ ระยะ ดังนี้

ระยะที่ ๑ การออกใบเบิกทางด้วยมือ (ในระบบเดิม)

ระบบคอมพิวเตอร์ของศุลกากรจะแจ้งผลการตรวจปล่อยสินค้าจากอารักขาของศุลกากรให้ระบบคอมพิวเตอร์ของกรมป่าไม้ จากนั้นกรมป่าไม้จะดำเนินการออกใบเบิกทางให้กับผู้ประกอบการตามที่ได้ยื่นคำขอไว้ โดยมีลักษณะเป็นเอกสารตามแบบใบเบิกทางปกติ

เนื่องจากปัจจุบันใบเบิกทางของกรมป่าไม้ยังคงใช้เอกสารที่เป็นแบบฟอร์มตามระเบียบเดิม ซึ่งเป็นการออกใบเบิกทางด้วยการเขียน (Manual) โดยมีต้นฉบับมอบให้กับผู้ประกอบการ เพื่อนำไปแสดงต่อเจ้าหน้าที่ และมีสำเนาฉบับติดไว้อยู่ในเล่มของแบบฟอร์ม และขนาดของแบบฟอร์มก็มีลักษณะยาวกว่ามาตรฐานที่ใช้ในเอกสารของทางราชการ ประกอบกับระบบคอมพิวเตอร์ของกรมป่าไม้ยังไม่มีความพร้อมในระยะแรกต้องขอเวลาในการพัฒนาระบบต่อไปอีกระยะหนึ่ง

ดังนั้น ผู้ประกอบการเมื่อได้รับใบเบิกทางจากกรมป่าไม้ที่เป็นเอกสารแล้ว จะต้องนำใบเบิกทางดังกล่าวมาแสดงให้กับเจ้าหน้าที่ศุลกากร เพื่อทำการ SCAN ข้อมูลลงในระบบ e-Document ของกรมศุลกากร ก่อนนำสินค้าออกจากอารักขาของศุลกากรต่อไป

ระยะที่ ๒ การส่งข้อมูลทางระบบคอมพิวเตอร์

กรมป่าไม้อยู่ในระหว่างดำเนินการพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์ในระยะที่ ๒ พร้อมกับการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการออกใบเบิกทางอิเล็กทรอนิกส์ในระบบคอมพิวเตอร์ของกรมป่าไม้ เพื่อให้สอดคล้องและสามารถดำเนินการเชื่อมโยงข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์กับกรมศุลกากรในระบบ NSW ในอนาคต
